

Sygn. akt: I ACa 882/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kuberska
Sędziowie:	SA Joanna Walentkiewicz - Witkowska (spr.) SO del. Sławomir Zieliński
Protokolant:	stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Zrzeszenia (...) w K.**

przeciwko **J. R.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 21 maja 2013 r. sygn. akt I C 80/09

1. **oddala apelację;**
2. **zasądza od J. R. na rzecz (...) Zrzeszenia (...) w K. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 882/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Zrzeszenia (...) w K. przeciwko J. R. o zapłatę (sygn. akt I C 80/09) :

1. utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 23 czerwca 2008 r. Sądu Okręgowego w Łodzi, wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt I Nc 68/08;

2. zasądził od pozwanego J. R. na rzecz strony powodowej (...) Zrzeszenia (...) w K. kwotę 641,88 złotych tytułem zwrotu dodatkowych kosztów procesu;

3. nie obciążył pozwanego J. R. nieuiszczoną częścią opłat sądowych.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, z których najistotniejsze wątki są następujące:

Strona powodowa - (...) Zrzeszenie (...), sprzedawała swoje produkty firmie (...), zarejestrowanej we Francji, a formalności z tym związane załatwiała ze strony kupującego pozwany J. R. (zamawiał towar, a nadto wszystkie rozmowy, czy maile były konsultowane przez stronę powodową z pozwanym). Faktury dla firmy (...) były wysyłane na adres pozwanego J. R.. Strona powodowa, sprzedając swe produkty wystawiała faktury jako (...) Zrzeszenie (...).

Równoległe do sprzedaży towarów przez powoda na rzecz firmy (...), również Z. G. (członek powodowego Zrzeszenia) dokonywał sprzedaży swoich produktów z pominięciem strony powodowej. Płatności na rzecz Z. G. były dokonywane w formie gotówkowej i za potwierdzeniem odbioru towaru oraz za dowodem KP.

W 2007 r. pozwany J. R. stawiał się w kancelarii adwokata M. K., prosząc go o udzielenie pomocy prawnej w sprawie rozliczeń spółki jego syna G. R. (spółki prawa francuskiego pod nazwą (...)) ze stroną powodową. Pozwany J. R. nie reprezentował spółki (...), ale z uwagi na powiązania biznesowe ze spółką jego syna G. R. chciał pomóc spółce syna w sprawie rozliczeń z (...) Zrzeszeniem (...). Chodziło o wynegocjowanie warunków przejęcia przez niego zobowiązań spółki (...) wobec (...) Zrzeszenia (...). M. K. skontaktował się z powodowym Zrzeszeniem, doszło do co najmniej jednego spotkania w siedzibie jego kancelarii z przedstawicielami strony powodowej, a ponadto odbyły się też rozmowy telefoniczne ze stroną powodową. Dokumentacja przedstawiona M. K. była bardzo obszerna i dotyczyła wielu zdarzeń gospodarczych, zaś rozliczenia były drobiazgowo. M. K. odbył kilka spotkań z pozwanym J. R. w swej kancelarii, a także miał kontakt listowny i telefoniczny z pozwanym, a ponadto kontaktował się z nim także syn pozwanego, tj. G. R.. Epilogiem tych czynności było przygotowanie przez M. K. umowy cesji wierzytelności, która została podpisana przez reprezentantów strony powodowej i przez pozwanego J. R.. Został też podpisany weksel na zabezpieczenie należności strony powodowej z umowy cesji wierzytelności. M. K. wypełnił treść weksla wystawionego w dniu 29.VIII.2007 r. na zlecenie strony powodowej na kwotę 27.499,98 Euro, zaś pozwany J. R. podpisał ten weksel. Weksel opiewał na walutę Euro, albowiem transakcje opiewały na walutę obcą. Drugi weksel opiewał na identyczną kwotę. Do momentu podpisania umowy cesji, pozwany J. R. nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do uznanej przez niego kwoty 55.000 Euro, M. K. przygotował projekt umowy cesji wierzytelności i dopisał § 10 w tej umowie. Zadłużenie firmy (...) na datę zawarcia pomiędzy stronami umowy cesji wierzytelności wynika z tejże umowy.

Umową cesji wierzytelności z dnia 29.VIII.2007 r., zawartą pomiędzy stroną powodową (cedentem), a pozwanym J. R. (cesjonariuszem), strona powodowa oświadczyła, iż na kwotę 337.462,39 zł jest wierzycielem firmy (...), (...), (...), (...) B. (Francja), przy czym wierzytelność ta istnieje, jest wymagalna i wolna od obciążeń, a ponadto, iż uprawnienie do jej zbycia na rzecz osób trzecich nie zostało wyłączone.

Strona powodowa mocą w/w umowy przeniosła na rzecz pozwanego J. R. w/w wierzytelność, w zamian za co cesjonariusz J. R. zobowiązał się do zapłaty kwoty 55.000 Euro na rzecz cedenta (strony powodowej) na konto bankowe wskazane w umowie z dnia 29.VIII.2007 r. lub gotówką do rąk uprawnionego przedstawiciela cedenta, w dwunastu ratach miesięcznych- każda w kwocie po 4.583,33 Euro, płatnych do dnia 15-go każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 sierpnia 2007 roku - do dnia 31 lipca roku następnego, przy czym ustalono, iż termin wymagalności pierwszych sześciu rat nastąpi w dniu 31 stycznia, a kolejnych sześciu rat - w dniu 31.VII.2008 r., wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia w/w terminom wymagalności każdych z sześciu rat. Ustalono ponadto, iż uiszczając w/w należność przelewem bankowym, cesjonariusz J. R. zobowiązany jest do jej uiszczenia przy przeliczeniu kursu Euro z dnia polecenia przelewu.

Z kolei strona powodowa (cedent) zobowiązała się zawiadomić niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni firmę (...), (...) (...), (...) B. o zawarciu w/w umowy cesji wierzytelności z dnia 29.VIII.2007 r.

Na zabezpieczenie zapłaty w/w kwoty, cesjonariusz J. R. złożył dwa weksle in blanco z deklaracją wekslową, które cedent miał prawo wypełnić wyłącznie w przypadku uchybienia terminom wymagalności opisanym w punkcie 1 umowy - każdy na sumę odpowiadającą kwocie wymagalnych, a nie zapłaconych w terminie wymagalności rat wraz z należnymi ustawowymi odsetkami.

W razie uchybienia terminom wymagalności, przed wypełnieniem weksła in blanco, cedent (strona powodowa) zobowiązany był do pisemnego wezwania cesjonariusza J. R. do zapłaty wymagalnych rat ze wskazaniem dodatkowego 7-dniowego terminu do zapłaty należności, liczonego od dnia doręczenia cesjonariuszowi tego wezwania.

Pozwany J. R. wystawił weksle własne in blanco wraz z deklaracją wekslową o następującej treści:

1. „Jako zabezpieczenie zapłaty kwoty 55.000 Euro na mocy umowy cesji wierzytelności z 2007 r w załączeniu składam do dyspozycji (...) Zrzeszenia (...) dwa weksle in blanco, które (...) Zrzeszenie (...) ma prawo wypełnić wyłącznie w przypadku niezapłacenia wymagalnych rat, o których mowa w § 4 pkt. 1 umowy cesji wierzytelności - każdy na sumę odpowiadającą kwocie wymagalnych, a nie zapłaconych w terminie wymagalności rat, wraz z odsetkami ustawowymi z tytułu zwłoki.
2. W razie uchybienia terminom wymagalności, o których mowa w pkt. 1, przed wypełnieniem weksła in blanco, cedent zobowiązany jest do pisemnego wezwania cesjonariusza do zapłaty wymagalnych rat ze wskazaniem dodatkowego 7-dniowego terminu do zapłaty należności, liczonego od dnia doręczenia cesjonariuszowi tego wezwania, przy czym brak wezwania oznacza niemożność wypełnienia weksła.
3. (...) Zrzeszenie (...) ma prawo opatrzyć te weksle datami płatności według swego uznania. Weksle będą płatne w K.. Weksle mogą być opatrzone klauzulą „bez protestu”.
4. (...) Zrzeszenie (...) przyjmuje weksle i zobowiązuje się do ich uzupełnienia w sposób wyżej określony jedynie we wskazanych wyżej okolicznościach”.

Pozwany J. R. wezwaniem przedsądowym doręczonym 20.03.2008 r., został wezwany przez stronę powodową do zapłaty w terminie 7 dni od daty wystawienia wezwania zadłużenia z tytułu umowy cesji wierzytelności na kwotę 27.499,98 Euro, zgodnie z sumą pieniężną podaną na wekslu do umowy, przeliczoną według kursu NBP na dzień 11.03.2008 r (Euro = 3.5458 zł), co daje po przeliczeniu kwotę 97.509,43 zł plus odsetki do dnia 11.III.2008 r. w kwocie 337,94 zł oraz w przypadku zwłoki również dalsze odsetki - z zaznaczeniem, iż niezapłacenie powyższych zobowiązań w terminie spowoduje skierowanie sprawy do Sądu i narazi dłużnika na dodatkowe, znaczne koszty.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie poza sporem była okoliczność, iż stronę powodową tj. (...) Zrzeszenie (...) w K. i pozwanego J. R., łączyła umowa cesji wierzytelności z dnia 29.VIII.2007 r., mocą której strona powodowa przeniosła na rzecz pozwanego J. R. swą wymagalną i wolną od obciążeń wierzytelność w kwocie 337.462,39 zł przysługującą jej wobec firmy (...), (...) (...), (...) B. (Francja), w zakresie której uprawnienie do jej zbycia na rzecz osób trzecich nie zostało wyłączone, w zamian za co, pozwany J. R. zobowiązał się do zapłaty kwoty 55.000 Euro na strony powodowej w dwunastu ratach miesięcznych każda w kwocie po 4.583,33 Euro, płatnych do dnia 15-go każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 sierpnia 2007 r - do dnia 31 lipca roku następnego, przy czym ustalono, iż termin wymagalności pierwszych sześciu rat nastąpi w dniu 31 stycznia, a kolejnych sześciu rat - w dniu 31 .VII.2008 r., wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia w/w terminom wymagalności każdego z sześciu rat.

Bezspornym było również to, iż na zabezpieczenie roszczeń strony powodowej, wynikających z umowy cesji pozwany J. R. wystawił dwa weksle in blanco wraz z deklaracją wekslową, które strona powodowa miała prawo wypełnić w przypadku uchybienia terminom wymagalności opisanym w punkcie 1 umowy cesji wierzytelności - każdy na sumę

odpowiadającą kwocie wymagalnych, a nie zapłaconych w terminie wymagalności rat wraz z należnymi ustawowymi odsetkami.

W ocenie Sądu Okręgowego, zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty ostatecznie nie były zasadne.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego J. R., iż jego zobowiązanie wekslowe jest nieważne na podstawie art. 102 prawa wekslowego, wskutek braku prawem przewidzianej formy oświadczenia wekslowego, z którego powód dochodził zapłaty – wobec nieczytelności podpisu wystawcy weksla, uniemożliwiającego ustalenie, iż to pozwany J. R. podpisał weksel oraz wobec braku nazwiska wystawcy pod wekslem, a więc braku elementu konstytutywnego weksla z art. 101 pkt. 7 prawa wekslowego, wskazania sumy pieniężnej w treści weksla w walucie innej niż polski złoty - pomimo, iż weksel miał zabezpieczać zobowiązanie ze stosunku pomiędzy podmiotami prawa polskiego, a więc nastąpiło naruszenie art. 41 prawa wekslowego w związku z art. 358 k.c. oraz wobec figurowania podpisu wystawcy nie pod wekslem, a powyżej miejsca płatności weksla Sąd Okręgowy wskazał, że w obowiązującym ustawodawstwie nie ma wyraźnego wskazania jaka ma być treść podpisu i w jaki sposób powinien on być wykonany. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że wprawdzie podpis wystawcy weksla, tj. pozwanego J. R. jest nieczytelny na wekslu, ale godzi się zauważyć, że m. in. z zeznań świadka M. K. wynika, iż pozwany podpisał weksel, czego pozwany J. R. w niniejszym postępowaniu w istocie nie kwestionował, a co więcej, biorąc dodatkowo pod uwagę podpis złożony przez pozwanego na innych dokumentach i pismach nadesłanych do akt niniejszej sprawy, jak np. w zarzutach od nakazu zapłaty, we wniosku pozwanego o zwolnienie od obowiązku uiszczenia „wpisu sądowego”, w oświadczeniu pozwanego o stanie rodzinnym, majątku i dochodach, a także w dalszych pismach pozwanego - należało ostatecznie dojść do przekonania, iż nieczytelny podpis pozwanego na wekslu z k. 8 został złożony w formie zwykle używanej przez pozwanego J. R., że jest to podpis o cechach indywidualnych i powtarzalnych, pozwalających na zidentyfikowanie wystawcy weksla, - tego rodzaju podpis pozwanego nie czynił nieważnym weksla.

Sąd pierwszej instancji wskazał dalej, że przepis art. 41 prawa wekslowego dopuszcza bez żadnych ograniczeń wystawianie w Polsce weksli, opiewających na walutę inną niż krajowa. Zgodnie z treścią art. 41 ust. 1 prawa wekslowego, jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej, podług jej wartości w dniu płatności. Jeżeli dłużnik dopuści się zwłoki, posiadacz może żądać zapłaty sumy wekslowej w walucie krajowej - według swego wyboru albo podług jej kursu w dniu płatności, albo podług jej kursu w dniu zapłaty.

Sąd pierwszej instancji wskazał także, że oznaczenie miejsca płatności nie jest warunkiem ważności weksla. Na wekslu, analizowanym w toku procesu, podpis wystawcy figuruje: pod nazwą weksel, pod oznaczeniem daty wystawienia weksla, pod poleceniem bezwarunkowego zapłaty w dniu 31 stycznia 2008 r kwoty 27.499,98 Euro na rzecz strony powodowej. Prawo wekslowe, określając w art. 1 prawa wekslowego w związku z art. 101 i 102 ust. 2 prawa wekslowego, elementy niezbędne dla ważności weksla, nie wymaga, aby były one umieszczone na wekslu w takim porządku, w jakim zostały wymienione w w/w przepisach. Jednakże treść weksla musi być logiczna oraz objęta podpisem wystawcy. Przepisy prawa wekslowego nie zawierają postanowień, które by określały, w którym miejscu weksla wystawca powinien się podpisać, jednakże jego podpis powinien obejmować całą treść weksla. Oznacza to, iż wystawca musi podpisać się na przedniej stronie weksla.

W ocenie Sądu Okręgowego niezasadny był również zarzut pozwanego przedawnienia dochodzonego roszczenia. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że przez przedawnienie, jako zarzut o charakterze obiektywnym, należy rozumieć jedynie przedawnienie roszczenia wekslowego, o którym mowa w art. 70 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe, a nie przedawnienie roszczenia ze stosunku prawnego, w ramach którego doszło do wystawienia i wręczenia weksla. Zarzut przedawnienia roszczenia z takiego stosunku prawnego można bowiem skutecznie podnosić względem strony takiego stosunku prawnego, a względem innego podmiotu tylko wtedy, gdy zbycie praw z weksla miało skutki przelewu i gdy wykaże się, że jego uzupełnienie nastąpiło niezgodnie z upoważnieniem udzielonym przez wystawcę, co jednak nie zostało wykazane przez pozwanego w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego, skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 prawa wekslowego, liczy się od dnia płatności weksla. Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia.

Wręczony stronie powodowej przez pozwanego J. R. weksel in blanco, który miał zabezpieczać roszczenie strony powodowej, wynikające z przedmiotowej umowy cesji, został wypełniony na część wymagalnej już kwoty 27.499,98 Euro, płatnej dnia 31.1.2008 r. Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, strony zobowiązania wekslowego ustaliły w porozumieniu wekslowym, że powód może opatrzyć weksel datą płatności, według własnego uznania. Dłużnik wekslowy w takiej sytuacji nie może podnosić zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z jego wolą co do terminu płatności. Termin płatności przedmiotowego weksla został wyznaczony na dzień 31.1.2008 r., zaś pozew w niniejszej sprawie został wniesiony przez stronę powodową w dniu 17.IV.2008 r., czyli znacznie przed upływem 3-letniego terminu przedawnienia z art. 70 Prawa wekslowego, a tym samym o przedawnieniu roszczeń z tegoż weksla nie może być mowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że nie był także zasadny zarzut pozwanego J. R. co do braku legitymacji procesowej powoda. Wystawiony przez pozwanego weksel był bowiem wystawiony w zamian za przeniesienie przez powoda na rzecz pozwanego istniejącej, wymagalnej i wolnej od obciążeń wierzytelności, przysługującej stronie powodowej wobec firmy (...), (...) (...), (...) B. (Francja) na kwotę 337.462,39 zł, przy czym uprawnienie do zbycia tej wierzytelności na rzecz osób trzecich także nie zostało wyłączone. W zamian za przeniesienie na rzecz pozwanego J. R. w/w wierzytelności, uznawanej przez obie strony procesu za bezsporną, cesjonariusz J. R. zobowiązał się do zapłaty kwoty 55.000 Euro na rzecz cedenta (strony powodowej) na konto bankowe wskazane w umowie z dnia 29.VIII.2007r lub gotówką do rąk uprawnionego przedstawiciela cedenta. Na zabezpieczenie zapłaty w/w kwoty, cesjonariusz J. R. złożył dwa weksle in blanco wraz z deklaracją wekslową. Sąd Okręgowy podkreślił, że sama treść weksla, treść umowy cesji wierzytelności i deklaracji wekslowej jest w tym zakresie jednoznaczna i nie nasuwa żadnych wątpliwości interpretacyjnych.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nie został także wykazany zarzut pozwanego sprzeczności treści weksla ze stosunkiem podstawowym. Sąd Okręgowy zaznaczył, że stosunek podstawowy kreujący roszczenia, dla zabezpieczenia, których pozwany J. R. zaciągnął zobowiązanie wekslowe łączył remitenta (stronę powodową) nie z wystawcą weksla (pозwanym J. R.), ale z osobą trzecią (firmą (...)) z siedzibą we Francji). Obowiązujące prawo nie sprzeciwia się dopuszczalności wystawienia weksla dla zabezpieczenia długu osoby trzeciej. Pozwany J. R. ograniczył się do podniesienia zarzutu nieważności swego zobowiązania wekslowego i sprzeczności treści weksla ze stosunkiem podstawowym. W niniejszym postępowaniu, strona pozwana powołująca się na nieważność umowy cesji wierzytelności ostatecznie nie wykazała, iż wierzytelności wskazane w umowie cesji od samego początku nie istniały w określonej wysokości.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego naruszenia art. 38 prawa wekslowego wobec nieprzedstawienia weksla do zapłaty w terminie wskazanym tą normą Sąd Okręgowy wskazał, że przedstawienie weksla w rozumieniu art. 38 prawa wekslowego może nastąpić w postępowaniu sądowym, gdyż złożenie w nim weksla faktycznie umożliwia dłużnikowi uzyskanie takich samych informacji jak okazanie mu weksla przez jego posiadacza.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanego J. R. na rzecz strony powodowej (...) Zrzeszenia (...) w K. kwotę 641,52 złotych tytułem zwrotu dodatkowych kosztów procesu poniesionych przez stronę powodową.

Sąd Okręgowy z mocy art. 102 k.p.c. nie obciążył pozwanego .nieuiszczoną częścią opłat sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. naruszenie art. 10 ustawy prawo wekslowe w zw. z art. 65 § 2 kc poprzez:

a. jego niezastosowanie, a w konsekwencji uznanie za ważne zobowiązania wekslowego, powstałego na podstawie złożonego do akt sprawy weksła, w sytuacji gdy z pkt 2 porozumienia wekslowego (deklaracji wekslowej) wynika, że powód utracił prawo do wypełnienia weksła, bowiem po upływie terminów płatności, określonych w pkt. 1 tego porozumienia nie wezwał pozwanego do zapłaty wymagalnych rat, ze wskazaniem dodatkowego 7-dniowego terminu do zapłaty należności, liczonego od dnia doręczenia pozwanemu tego wezwania, przy czym zgodnie z umową stron - brak wezwania zgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym, oznaczał niemożność wypełnienia weksła (pkt 2 deklaracji wekslowej),

b. jego niezastosowanie, a w konsekwencji przyjęcie że termin płatności weksła na dzień 31 stycznia 2008 roku został wskazany prawidłowo, w sytuacji gdy analiza porozumienia wekslowego oraz umowy cesji z dnia 29 sierpnia 2007 roku wskazuje, że termin płatności weksła powinien mieć inną bliżej nieokreśloną datę, przy czym nie powinna być ona wcześniejsza niż dzień 15 lutego 2008 roku (§ 4 w zw. z § 10 umowy cesji z dnia 29-08-2007 r.)

2. Naruszenie przepisów prawa procesowego, co miało istotny wpływ na treść wyroku tj.

a. naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez:

i. zupełnie dowolną ocenę, jedynie części zebranego w sprawie materiału dowodowego, przy jednoczesnym pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia postanowień deklaracji wekslowej, w szczególności zapisów pkt 2 tej deklaracji,

ii. zupełnie dowolną ocenę jedynie części zebranego w sprawie materiału dowodowego, przy jednoczesnym pominięciu zapisów § 4 w zw. z § 10 umowy cesji z dnia 29-08-2007 r., z których to zapisów wynika jednoznacznie, że zaległość z tytułu zapłaty za przeniesienie wierzytelności miała zostać rozłożona na 12 rat, przy czym w pierwszej wersji umowa cesji miała zostać zawarta w dniu 27 lipca 2007 r., a zapłata miała rozpocząć się od dnia 1 sierpnia 2007 roku, jednak ostatecznie umowa miała zostać podpisana w dniu 29 sierpnia 2007 roku, wprowadzony został przepis § 10 przesuwający początek spłaty od dnia 15 września 2007 roku, a zatem termin płatności pierwszych 6 rat, jakie mogły być razem dochodzone upływał dopiero w dniu 15 lutego 2008 roku.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie w całości nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 czerwca 2008 roku, wydanego w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt I Nc 68/08,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W toku rozprawy apelacyjnej w dniu 14 stycznia 2014 roku pełnomocnik pozwanego doprecyzował, że poza uchyleniem nakazu zapłaty w całości domaga się oddalenia powództwa (protokół rozprawy apelacyjnej - 00:08:32 k- 579 akt)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego , jako bezzasadna, podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Pozwany sformułował zarzuty apelacyjne w związku z treścią dwóch dokumentów: deklaracji wekslowej i umowy cesji. Obu tych dokumentów dotyczą zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego.

W pierwszej kolejności rozważyć należy zarzuty dotyczące prawa procesowego, gdyż determinuje to rozważania co do zarzutów naruszenia prawa materialnego. Jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyte przeprowadzonego postępowania, mogą być bowiem podstawą oceny prawidłowości rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego. Od razu zastrzec należy, że Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości aprobuje i przyjmuje za własne prawidłowe i precyzyjne ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd I instancji uznając, że nie ma potrzeby ponownego ich przytaczania w dalszych rozważaniach, poza przyjęciem, że termin płatności pierwszej raty przypadał na 15 sierpnia 2007 roku, podczas gdy z treści § 10 umowy cesji wynika, że płatność pierwszej raty została przesunięta na 15 września 2007 roku.

Co do zarzutu naruszenia przepisów postępowania, które rzutowało na treść rozstrzygnięcia, polegającego na dowolnej i wybiórczej ocenie materiału dowodowego i niewzięciu pod uwagę istotnych postanowień deklaracji wekslowej, w szczególności pkt. 2 oraz pominięciu zapisów § 4 w zw. z § 10 umowy cesji należy wskazać, że jest on całkowicie niezasadny. W myśl wynikającego z przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymogu oceny dowodów, musi ona polegać na ich zbadaniu i podjęciu decyzji czy wykazana została prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu -w myśl tego przepisu - jest dokonanie określonych ustaleń faktycznych –pozytywnych bądź negatywnych i przyjęcie w oparciu o nie stanu faktycznego, stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia .

W niniejszej sprawie ustalenia faktyczne, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, zostały oparte na konkretnych, przeprowadzonych w sprawie i nie zakwestionowanych przez stronę pozwaną dowodach, w szczególności dokumentach, także tych poddanych analizie przez apelującego. Sąd Okręgowy czyniąc ustalenia faktyczne przytoczył w całości treść deklaracji wekslowej (także pkt 2) oraz w szczególności przytoczył postanowienia umowy cesji z dnia 29 sierpnia 2007 roku, omyłkowo wskazując jedynie termin płatności pierwszej raty, co ostatecznie nie rzutowało na treść rozstrzygnięcia. Powołał także i zanalizował przedsądowe wezwanie do zapłaty, skierowane do pozwanego w dniu 11 marca 2008 roku (Sąd Okręgowy omyłkowo podał, jako datę jego doręczenia 20 sierpnia 2008 roku, ale z pozostałego fragmentu związanych z tym dokumentem ustaleń wynika bezspornie, że chodziło o marzec 2008 roku). Treść powołanego dokumentu i data jego doręczenia nie pozostawiają wątpliwości. Do tych dowodów odwołał się także, czyniąc rozważania, skierowane głównie na argumenty pozwanego objęte zarzutami do nakazu zapłaty. Szczegółowo – w odniesieniu do zgromadzonych dokumentów -zanalizowany został zarzut nieważności zobowiązania wekslowego. Sąd Okręgowy, dokonując wnikliwej oceny materiału dowodowego, odmiennie niż skarżący ocenił, że weksel został wypełniony zgodnie z załączoną deklaracją wekslową. Sąd Okręgowy, wbrew zarzutom apelacji nie pominął obowiązków wynikających z pkt. 2 deklaracji wekslowej i w sposób uprawniony i uzasadniony przyjął, że obowiązki te zostały spełnione. Apelujący przyznał , że otrzymał wezwanie przedsądowe z dnia 11 marca 2008 roku, ale zwrócił się o udostępnienie mu oryginałów dokumentów, czego strona powodowa nie uczyniła. Nie można poczynić Sądowi żadnych zarzutów, dotyczących wykładni umowy cesji. To polemiczne twierdzenia zawarte w apelacji należy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, uznać za dowolne i nie znajdujące oparcia w treści umowy .

Wiążąc te zarzuty z powołanymi wyżej zarzutami naruszenia prawa materialnego należy wskazać, że w świetle pkt. 2 przedstawionej deklaracji wekslowej powód nie utracił prawa do wypełnienia weksla, zatem nie doszło do naruszenia art. 10 prawa wekslowego w zw. z art. 65 § 2 k.c. Przepis art. 10 prawa wekslowego stanowi, że dłużnik wekslowy może powoływać się na to, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem. Zgodnie zaś z pkt. 2 deklaracji w razie uchybienia terminom wymagalności , o których mowa w pkt.1 przed wypełnieniem weksla in blanco cedent zobowiązany jest do pisemnego wezwania cesjonariusza do zapłaty wymagalnych rat ze wskazaniem dodatkowego 7-dniowego terminu do zapłaty należności , liczonego do dnia doręczenia cesjonariuszowi tego wezwania, przy czym brak wezwania oznacza niemożność wypełnienia weksla. Takie wezwanie zostało wystosowane do pozwanego w dniu 11 marca 2008 roku, doręczone w dniu 20 marca 2008 roku. Odwołuje się ono wprost do umowy cesji, do znanej treści weksla i wskazanej w nim kwoty, a także wyliczonych odsetek, wyznacza 7 dniowy termin do zapłaty. Wezwanie to czyni zadość, jak przyjął Sąd Okręgowy, rygorom z pkt 2 deklaracji wekslowej, a żądanie udostępnienia oryginałów dokumentów (nie złożone do akt przez pozwanego) nie niweczy skutków wezwania, zwłaszcza że treść umowy cesji i deklaracji wekslowej były pozwanemu doskonale znane. Ponieważ pozwany

nie wykonał obowiązku zapłaty, objętego wezwaniem strona powodowa była uprawniona do wypełnienia weksła z możliwością opatrzenia go datą płatności według swego uznania. (pkt. 3 deklaracji). To oznacza, że dłużnik nie może podnosić zarzutu wypełnienia weksła niezgodnie z jego wolą co do terminu płatności, który nota bene został ustalony zgodnie w warunkami umowy cesji wierzytelności, o czym mowa niżej. Data widniejąca na wekslu jest datą wymagalności roszczenia, a nie datą wypełnienia weksła, co zdaje się zakładać apelujący. Jak trafnie podniosła strona powodowa elementem weksła nie jest data jego wypełnienia, a termin płatności. Wypełniając weksel po bezskutecznym upływie terminu , objętego wezwaniem, strona powodowa była uprawniona do ustalenia daty wymagalności sześciu pierwszych rat na 31 stycznia 2008 roku. Należy także wskazać, że tego rodzaju argumentów pozwany w ogóle nie podnosił w zarzutach od nakazu zapłaty.

Także przedstawiona w apelacji konstrukcja, zmierzająca do przesunięcia w czasie umownie określonej daty wymagalności nie znajduje żadnego uzasadnienia w treści art. 65 § 2 k.c., którego naruszenie zarzuca skarżący. Apelujący bowiem całkowicie dowolnie i rozszerzająco interpretuje § 4 w zw. z § 10 umowy cesji z dnia 29 sierpnia 2007 roku uznając, że skoro § 10 przesunął spłatę pierwszej raty na 15 września 2007 roku, to termin płatności pierwszych 6 rat , jakie mogły być razem dochodzone, upływał dopiero w dniu 15 lutego 2008 roku. Jest to interpretacja sprzeczna z literalnym brzmieniem umowy cesji, nie kwestionowanej w swej treści w toku procesu. Z brzmienia § 10 wynika bowiem jedynie to, że ze względu na termin podpisania umowy i faktyczną niemożność zapłaty pierwszej raty w terminie do 15-go sierpnia termin uiszczenia jedynie pierwszej rat został przesunięty na 15 września 2007 roku. Gdyby wolą stron było przesunięcie terminów płatności wszystkich pozostałych rat znalazłoby to swój wyraz w treści § 10 umowy, a to jednak nie nastąpiło. Mowa jest wprost jedynie o pierwszej racie. Nie zmieniony został także termin 31 stycznia 2008 roku, jako termin wymagalności pierwszych sześciu rat. Zważyć należy, że projekt umowy przygotował profesjonalny pełnomocnik po długotrwałych rokowaniach i gdyby rzeczywista wola stron była taka, jak przedstawia to apelujący dla uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia z pewnością znalazłoby to wyraz w treści § 10 umowy. W analizowanym stanie faktycznym twierdzenia apelującego, nie podnoszone zresztą w treści zarzutów, muszą być uznane za całkowicie dowolne i sprzeczne z rzeczywistą wolą stron, wynikającą z treści umowy cesji wierzytelności, a nadto spóźnione.

W tych okolicznościach apelacja podlegała oddaleniu.

Równocześnie, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanego, jako przegrywającego proces, na rzecz strony powodowej kwotę 3600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, nie znajdując żadnych podstaw do zastosowania wobec pozwanego art. 102 k.p.c. Stan zdrowia powoda i jego sytuacja finansowa nie mogą w okolicznościach tej sprawy przerzucać na przeciwnika procesowego obowiązku uiszczenia kosztów niniejszego postępowania apelacyjnego, wygranego przecież przez stronę powodową.